СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1950. No. 68. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 24, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ПРИЗНАВ КОНСТИТУЦІЙНОЮ ПРОВІРКУ ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Вашингтон, 22 березня. — Федеральний Апеляційний Суд двома голосами проти одного, признав за конституційну програму уряду, яка домагається відсунення зі служби нельояльних громадян. Це рішення видав Апеляційний Суд при нагоді вирішування відклику панни Дороті Бейлі, яку, як працівничку при Федеральній Агенції Безпечности завісили в урядуванні в листопаді 1948 р. під замітом нельоальности, а потім відсунули зі служби. Панна Бейлі зажадала привернення її становища й платні $8,000 річно, називаючи неконституційною цілу урядову програму льояльности, проголошену президентом Труманом. Програма вимагає провірки льояльности кожного урядового працівника й усунення зі служби таких, що їм можна доказати нельояльність. Панна Бейлі була головою юнії прилюдних робітників, яку недавно прогнано з Конґресу Індустріяльних Організацій за її прокомуністичні наставлення. Коли комісія, що провірювала льояльність, заявила, що панна Бейлі є комуністкою і тому не може бути в федеральній службі, вона винесла свою справу перед федеральним судом першої інстанції і програла. Тепер Апеляційний Суд потвердив присуд першої інстанції і з цим справа вважається судово покінченою.

Друга, справа, якою займався Апеляційний Суд, це рішення, чи Генеральний Прокуратор Злучених Держав має право називати деякі організації „підривними" й оприлюднювати їх список. Апеляційний Суд вирішив, що зарядження Ген. Прокуратора не підлягає під провірку суду.

ХОЧУТЬ ПРИПИНИТИ ШТУЧНИЙ ДОЩ ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД ПОВІННЮ.

Організації повіту Олстер, на північ від міста Ню Йорку, внесли до суду скаргу проти посадника міста Вилйема О'Двайера за його змагання до викликання штучного дощу на порятунок нюйорським збірникам води. Вони прохають суд заборонити такий експеримент, кажучи, що з нього повстане повінь, яка залле землі в повіті і пошкодить емлепло- в повіті і пошкодить землеплодам.

ПРЕЗИДЕНТ НАЗНАЧИВ НОВОГО ЧЛЕНА КОМІСІЇ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Кій Вест, на Флориді.— Президент Труман назначив членом Федеральної Комісії Атомової Сили Томаса Е. Морея промислового інженера з Ню Йорку. Він займе тільки місце члена після уступлення з комісії Дейвида Ліліентала, який був її предсідником. Назначення на становище члена не потягає за собою становища предсідника. Тимчасовим предсідником після уступлення Ліліентала є Сомнер Т. Пайк.

КОНТРОЛЯ ЧИНШІВ У СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

Олбені, Н. Й. — Після довгої сесії леґіслятури, яка покінчилася в четвер ранку, ухвалено двома голосами більшости законопроєкт для контролі мешканевих чиншів після того, як з днем 1 травня покінчиться федеральна контроля. Закон передбачує підвишку комірного, одначе за оправданням власника дому.

ТАЙНА ІНФОРАЦІЇ ПРИ ПЕПЕПИСІ НАСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЗАПЕВНЕНА.

Директор Бюра Цензу (перепису населення), д-р Рой В. Піл, заявив, що всі інформації, подавані підчас переводження перепису населення, вважається урядовою тайною, якої не вільно ні оприлюднювати ні робити з неї якогось ужитку, поза призначений у законі. Ценз має на меті призбирати статистику людности і для такої цілі його почнуть переводити від 1 квітня. Факти, подавані одиницями перед енумераторами, передаються тільки до Бюра Цензу у Вашин.тоні і звідти вони не йдуть до ніяких інших урядових установ. Коли до дому громадянина прийде цензовий службовик, він має виказатися урядовою посвідкою, хто він є.

У ПОВНІЙ ПАЛАТІ ПЕРЕПАЛА ПОСТАНОВА ПРО ПОЗИЧКИ ДЛЯ КООПЕРАТИВНИХ ДОМІВ.

Вашинґтон. — Палата репрезентантів пішла за прикладом сенату і вичеркнула при голосуванні 218 голосами проти 155 постанову про „кооперативні доми" з урядового законопроєкту про побудову мешкальних домів при допомозі федеральних фондів. Палата ухвалила, щоб федеральний уряд створив позичковий фонд у висоті $2,750,000,000 на побудову домів для середнезаможних громадян. Позички мають тривати 30 років і будуть давані на 4 відсотки. Тому, що сенат ухвалив подібні постанови, вони мусять бути узгіднені з постановами палати. Коли цей бил стане законом, тоді загальна сума на допомогу при будові мешкальних домів різних категорій винесе $4,550,-000,000.

КРАЄВА ДЖЕМБРІ АМЕРИКАНСЬКИХ СКАВТІВ.

Ню Йорк. — Д-р Артур А. Шак, голова Екзекутиви Скавтової Організації, виявив, що Краєвий Здвиг („Джембопі") Хлопячих Скавтів Америки відбудеться в днях 30 червня до 6 липня б. р. в Велі Фордж, у стейті Пенсилвенія. З нагоди проголошення Джемборі повішено заклик до відбуття здвигу Скавтів побіч прапору, якого вживав Джордж Вашинґтон. Заклик прибитию в Довгій Кімнаті гостинниці Фронсес, під ч. 54 Перл стріт, яку відвідував Джордж Вашинґтон.

НЕ ПУСКАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОФЕСОРА ФІЗИКИ ДО ІНДІЇ.

Рачестер, Н. Й. — Університет Рачестер виявив, що департамент стейту відмовився видати пашпорт на виїзд до Індії д-ра Бернарда Пітерса, звісного професора фізики. У відмові сказано, що таке рішення служить найкращим цілям Америки.

ВИСИЛАЮТЬ ЧОТИРИ ПОВІТРЯНІ ЕСКАДРОНИ НА СТОРОЖУ ПІВНІЧНОГО ЗАХОДУ

Вашинґтон, 22. березня. — Команда повітряної сили оприлюднює, що висилає чотири повітряні ескадрони в околиці Північно-Західного Пацифіку для сторожі перед можливим нападом ворога з тої сторони. Оборона буде злучена з радаровою сіткою. Якщо в тій околиці появиться якийсь нерестрований в Америці літак, тоді нові боєві літаки матимуть право зробити відповідний вжиток зі зброї, яку вони матимуть при собі. Згадана Північно-Західна Полоса буде становити „північно-західний повітряний фронт". Два ескадрони будуть мати за завдання переловлювати ворожі літаки, а два інші будуть складатися з боєвих літаків на всякий випадок. Ескадрони для переловлення нараховують по 25 літаків. Два інші ескадрони нараховують по 12 літаків найновішого типу.

АТЛАНТІЙСЬКІ КРАЇНИ В ДАЛЬШІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ОБОРОННОГО ПАКТУ.

Ген. Омар Бредлі, голова спільних штабів комісій оборони країн з Атлантійського Пакту, виїхав літаком на наради до Голандії, де відбудуться чергові наради оборонних штабів. Вони плянують програму оборони Західних країн перед комуністичною аґресією на продовж пяти років. Бредлі сказав перед виїздом, що він вдоволений з дотеперішнього поступу в оборонній праці. Досі призначено ролі поодиноких держав на випадок комуністичного нападу. Злучені Держави перебрали на себе бомбардування ворога на випадок, коли б він важився напасти на котру небудь країну з Атлантійського Пакту. Америка, морські сили Західного Союзу й Франція мали б втримати перевагу на морю, Великобританія й Франція мають обовязок відбити безпосередній напад ворога з повітря.

У ПІДГОТОВІ ДО МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ.

Друге загальне зібрання Українського Маніфестаційного Комітету для підготови української участи в Параді Дня Льояльности на 29. квітня, відбудуться у вівторок, 28. березня, в приміщенні Посту Американських Ветеранів ім. вояка Миколи Миню, під ч. 80 Ст. Маркс пл., в год. 8. ввечір.

Перше зібрання з 14. березня вирішило перевести вибори Українського Маніфестаційного Комітету на 1950 р. Вони будуть переведені саме підчас найближчого зібрання. Крім того буде складений фінансовий звіт і складений плян призбирання фондів на цьогорічну маніфестацію, головно на наймлення більшої кількости музичних банд.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ІМІҐРАНТ ПОВІСИВСЯ ЧЕРЕЗ ПОМИЛКУ ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД ВИСИЛКОЮ ДО СОВЄТІВ

Кошінґ, Оклагома, 23 березня. — Два дні тому тут повісився новоприбулий зі скитальщини українець, Яким Саїй, з помилкового страху, що його відправлять назад до Совєтів. Трагедія трапилася через непорозуміння. Саїй слухав радієвих повідомлень про перебіг процесу Ґубічева, його засуд та вибір 15 років тюрми в Америці або поворот до Совєтів. При цьому американське слово шпигун — „спай" Саїй поплутав зі своїм прізвищем і йому ввесь час здавалося, що це й про нього мова. А як повідомлено, що „спай" Ґубічев під ескортою буде депортований до корабля, Саїй думав, що вже й на нього прийшла криска. Його нерви не видержали і він повісився в гаражі господаря, в якого працював. Трагічне непорозуміння вияснила опісля його жінка.

МІСТЕРІЯ ХУЛІГАНСЬКОГО НАПАДУ НА УКРАЇНКУ НА ЛОНҐ АЙЛЕНД

Ню Йорк, 23. березня. — Місцева преса передала таку вістку агентства Юнайтед Прес: „Одна українська втікачка повідомила поліцію, що російська таємна поліція вислала вбивника, щоб замордував її в її домі на Лонґ Айленд. Ольга Салястин говорила про це теж кореспондентам як вийшла з Джамейка Госпитал два тижні після того, як один чоловік вломився до її дому і намагався заколоти її. Чоловік, правдоподібно злодій, вкрав тоді $200 готівкою і два перстені, вартости $1,000. Поліція зарахувала випадок до „нападу з грабунком, доконаним невідомою людиною". Еф Бі Ай мало провірити справу, але вислідy не подано до загального відома. П-ні Салястин в розмові з кореспондентами обстоювала, що її напасник не був звичайним домовим вломником. „Червоні намагаються мене вбити" — твердить вона, додаючи: „поліція каже, що це не був большевик, що напав на мене та ограбив мене. Але я знаю, що поліція помиляється. Російські агенти не перестають переслідувати мене від

(Докінчення на стор. 4-ій)

У.А. ВЕТЕРАНИ РОБЛЯТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ КОНҐРЕСОВОГО ВИЗНАННЯ

Ню Йорк, 23 березня. — Українсько-Американські Ветерани, краєва організація вояків українського походження, що служили в Американських Збройних Силах, робить інтензивні заходи, щоб здобути для себе, як краєвої репрезентації американських ветеранів українського роду, офіціяльне визнання Конґресу Злучених Держав. Таке визнання поставило б. У. А. В. на тому самому рівні, на якому є інші подібні ветеранські організації, як Католицькі Воєнні Ветерани, Жидівські Воєнні Ветерани та інші. Краєве командування УАВ вже багато дечого в тому напрямку зробило, контактуючись головно з відповідними американськими властями та представництвами інших ветеранських організацій. З усіх боків виявлено прихильне ставлення до цих заходів, але кінцеве рішення Конґресу в цій справі залежатиме у великій мірі від самих УАВ та їх дальшого організаційного охоплення. Ці справи були предметом окремих нарад Конвенційного Комітету УАВ, що відбулися на початку цього місяця в готелю Ню Йоркер в Ню Йорку. Конвенція УАВ, як відомо, скликана до Ню Йорку, на 6 і 7-го травня. З жалем стверджується, що в УАВ досі є зареєстрованих ще тільки около 2,000 американсько-українських ветеранів, хоча їх загальна кількість нараховується на грубі десятки тисяч. Всі вони в своєму власному та в національному інтересі повинні зареєструватися, створюючи Пости УАВ в кожній українській громаді. В цьому напрямку краєве командування розгортає щораз ширшу акцію і цею дорогою звертається головно до тих американсько-українських родичів, сини яких служили під час війни в Американських Збройних Силах, щоби і вони відповідно на них вплинули, дораджуючи їм приналежність та участь у своїй власній американсько-українській ветеранській організації, без огляду на те, чи вони належать чи не належать до будь-якої іншої. Організація Українських Американських Ветеранів та її визнання Конґресом має величезне значення не тільки для самих ветеранів і для наших громад, але й для загальної справи миру. За всіми дальшими і подрібними інформаціями на цю тему належить звертатися до: Ukrainian American Veterans, Convention Committee, Hotel New Yorker, 8th Ave. & 34th St., New York City.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ" В СПРАВІ „ЛИСА"

З частиною накладу сьогоднішньої „Свободи" розсилається, як додаток до неї, перше число нового сатирично-гумористичного журналу „Лис". З огляду на деякі технічні причини, „Лиса" розсилається сьогодні тільки на адреси в Ню Джерзі, Пенсилвенії, Ню Йорк Сіти, Шикаґо і в Канаді. На інші адреси „Лис" буде розісланий з дальшими числами „Свободи". При цій нагоді повідомляємо, що „Лис" є власністю новоствореного в Ню Йорку „Українського Видавництва" Я. Пастушенка і є цілком окремим, незалежним і самостійним журналом. Тому теж і в усіх адміністраційних та редакційних справах „Лиса" прохаємо звертатись виключно на його власну адресу: "The Fox", P. O. Box 394, Cooper Sta., New York 3. N. Y.

СЕНАТОРИ ЗА ПОШИРЕННЯ РАДІЄВИХ ПРОГРАМ ПОЗА КОРДОНИ.

Одинадцять сенаторів зголосили резолюцію з домаганням до уряду поширити на ввесь світ радієві інформації про американське життя й діяння демократії. Така діяльність мала б на меті точніше зазнайомити різні країни світу з американськими установами.

СОТНІ РАНЕНИХ ПІД ЧАС СТРАЙКОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ В ІТАЛІЇ

ОДИН РОБІТНИК ВБИТИЙ 7,000 ЗААРЕШТОВАНИХ; РОБІТНИКИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Рим, 23 березня. — Сотні осіб, між ними багато поліцаїв, були поранені вчора під час проголошеного комуністичною Генеральною Конфедерацією Праці генерального страйку в Італії. Під час заворушень один робітник був убитий. Поліція заарештувала около 7,000 осіб, закидуючи їм порушення публичного ладу. Страйк був проголошений на знак протесту проти вбивства одного робітника під час зудару з поліцією, хоча це було тільки формою, бо комуністи цілком не скривалися, що цей страйк вони вважають генеральною пробою сил перед насильним поваленням демократичного устрою країни. Не зважаючи на старанну підготовку, страйк далеко не мав такого ефекту, як можна було сподіватися. Велика частина робітництва не послухала закликів комуністичних підбурювачів і не тільки виконувала нормальну працю, але й допомагала вдержувати порядок, поборюючи комуністичних ворохобників. Генеральна Конфедерація Праці, в довгому комунікаті, проголошеному п'ять годин після закінчення страйку, твердить про „нову величаву перемогу робітництва". Уряд зі свого боку стверджує, що страйк далеко не мав такого ефекту, як можна було сподіватися та що намагання спаралізувати на 12 годин життя країни було безуспішне. В багатьох місцевостях відбулися вуличні демонстрації, але поліція ніґде не втратила контролі. Біля всіх фабрик комуністи створювали кордони своїх „активістів" та напаступали і били робітників, що намагались пройти ці кордони. Поліція мусіла інтервенювати. Одинокий випадок вбивства трапився в місті Парма, де поліція віддала стріли в демонстрантів, що намагалися вдертися до банку, урядники якого відмовилися страйкувати. В інших випадках віддано стріли, теж кулеметні, в повітря, а демонстрантів розганяли слізними бомбами. В самому Римі трапились тільки менші заворушення і тільки на передмістях. Життя і праця в місті відбувалися майже нормально.

ФРАНЦІЯ ПРИЗНАЛА РОБІТНИКАМ 5% ПІДВИШКИ ПЛАТНІ.

Париж, 25 березня. — Французький премієр Жорж Бідо запропонував вчора всім робітникам в націоналізованій індустрії 5% підвишки платні та річні додатки, відповідно до потреб, рекомендуючи, щоб таку саму підвишку признати теж робітникам в приватних підприємствах. Пропозиції Бідо були прийняті зі застереженням як робітниками так і працедавцями. Звертається увагу, що робітники в більшості випадків домагалися підвишки на 20 і 25 процентів. Премієр в своєму радіозверненні до робітників накреслив тільки загальний плян нормалізації відносин, стверджуючи, що в кінцевому його оформленні треба брати до уваги теж льокальні обставини і можливості. Відбуваються мітінґи робітників, на яких обговорюється урядові пропозиції.

УРЯД ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ ПРОПОНУЄ ПЛЯН ОБ'ЄДНАННЯ КРАЇНИ.

Бонн, Німеччина, 23 березня. — Уряд Західно-німецької Федеративної Республіки запропонував конкретний плян для остаточного об'єднання Німеччини в одну німецьку державу. В пляні передбачується такі три головні фази: 1. Встановлення все-німецької конституційної асемблеї на базі виборчого закону, що був би апробований і виданий чотирма окупаційними потугами; 2. Переведення краєвих виборів до цеї асамблеї виборчими комісіями, встановленими чотирма окупаційними потугами або Об'єднаними Націями; 3. Вибрана в той спосіб асамблея приготовила б конституцію для цілої країни і цю конституцію прийняв би або відкинув вільний, все-німецький плебісцит. Отто Гротеволь, премієр маріонеткового совєтського уряду в Східній Німеччині, негайно відкинув ці пропозиції, заявляючи, що він „не буде займатися такими безглуздями".

АКТУАЛІЗАЦІЯ СПРАВИ НІМЕЦЬКО-ФРАНЦУЗЬКОГО СОЮЗУ.

Париж, 23 березня.— Одною з широко обговорюваних тепер европейських проблем є справа французько-німецького господарського і політичного союзу, який вважається важливою передумовою замирення европейського континенту та створення сильної гарантії проти совєтської аґресії. Німецький канцлер д-р Аденауер запропонував цей союз по такій самій лінії, як він вже заіснував між францією і Саарщиною. Французький міністер закордонних справ, Роберт Муман, вчора висловився на цю тему на засіданні уряду, заявляючи, що він волів би розгортати французько-німецьку співпрацю в рямках Европейської Ради. Проте Шуман заявив, що французький уряд „готовий розглянути кожну конкретну пропозицію, предложену урядом Німеччини".

ВЕНІЗЕЛЬОС ДІСТАВ ДОРУЧЕННЯ СТВОРИТИ УРЯД ГРЕЦІЇ.

Атени, 23 березня. — Грецький король Павло доручив вчора провідникові лібералів Софоклєсові Венізельосові створити новий уряд країни. Венізельос ще досі не рішився на прийняття пропозиції.

НОВІ ЗУСИЛЛЯ ПЕРЕМОГТИ УРЯДОВУ КРІЗУ В БЕЛЬГІЇ.

Брюсель, 23 березня. — Гастон Ейскенс, після безуспішних намагань створити новий уряд Бельгії, що полагодив би справу вирішеного плебісцитом повороту на престіл короля Леопольда, зрезиґнував вчора з цього завдання в користь графа Генрі Картона де Віярта. Новий премієр має 51 років і є великим приятелем Леопольда.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БРАК ВІДЧУТТЯ ДІЙСНОСТИ

Вісті, які передають американські кореспонденти з Польщі, вказують, що Москва вже докінчує там своє діло, завершенням якого буде повна совєтизація. Значить, що незабаром теж і Польща опиниться точнісенько в тому самому положенню, в якому перебуває Україна вже десятки років. Буде відірвана цілковито від світу і русифікована, а її влада у Варшаві буде тільки сліпим виконавцем того, що накаже Москва.

Отже є чим журитися полякам, теж і тим, що живуть в Америці. Є і над чим застановлятись, а якщо й сучасна трагедія нічого не навчить поляків і не заставить їх глибоко вдуматись у своє історичне минуле й забути те, що навіки пропало, то що інше могло б їх спонукати до такої аналізи? Якщо ще й ця російська агресія не переконає їх, що тільки живучи в добрих стосунках з своїми найближчими сусідами й в спілці з ними можна забезпечитись перед російським імперіялізмом, то ледви чи буде ще нагода на нову провірку політичної думки, бо як так далі буде, то може не стати ні Польщі, ні польського народу на польських землях. Тому дійти до порозуміння з сусідами, це сьогодні справа їхнього національного життя. Правда, та сама національна смерть грозить теж і сусідам Польщі, але різниця між ними і Польщею є та, що вони добачують небезпеку та готові до спільної оборони і згоди, якщоб тільки Польща не посягала по їхнє добро, хочби вона його колись і мала, здобувши силою, підступом чи фальшивою грою на міжнародному полі.

Декому з нас виглядало, що тут, на американській землі, візьме таки верх холодна розвага та що буде тим самим можливість спільного виступу таких етнічних груп, як українська, білоруська, литовська, естонська, латвійська й інші. Це ті, що походять з країн, які загарбала Росія. Такої спільної оборони тих країн нема тільки тому, що поляки домагаються східних кордонів Польщі з 1939 року, заки на неї напав Гітлер. Уся польська акція в Америці чи Англії, що звернена проти договору в Ялті, має тільки ту одну ціль: уневажненням Ялти дістати назад для Польщі в першу чергу Львів та західно-українські землі, а далі Вильно й т. п.

Це, що ціла справжня Польща в неволі, що в Варшаві сидить кремлівський диктатор і виховує на справжніх польських землях „совєтський нарід" — як виглядає — менше болить американських поляків і польських шовіністів в Англії, ніж те, що Польща мала б остати без Львова. Якийсь польський поет, що його вірш „У Львові" помістив тими днями „Нови Сьвят", теж не журиться тим, що тепер діється у Варшаві та кому там Москва ставить памятники, а тільки тим, що у Львові вже нема „круля Яна" та „ пана Фредри". Не думає він, що треба робити, щоб визволити Варшаву і рятувати Польщу, а тільки живе спогадами „богатерскей оборони" Львова в 1918 році...

Поляки повинні знати, що Польща може наново стати вільною тільки тоді, коли переможе такий спосіб наладнування міжнародних проблем та територіяльних спорів, що спирається на принципах справедливости, етики і моралі. Ті принципи Вилсон уже давно проголосив і вони повинні обовязувати усіх. Насилля і грабіж мусять бути визнані поза законом, чи вони наступили тому рік, 20 чи більше років. Думати нині полякам про Львів, коли пропадає Варшава, значить дурити себе тим, що є нездійсниме і не допускати до спільної рятункової акції з тими, що є теж смертельно загрожені московсько-большевицьким імперіялізмом.

Тиждень хлопячих клюбів Америки

„Оці молоді американці мають незвичайну нагоду, у своїх власних товариських клюбах втішатись спортами і товариством і одночасно розвивати свої таланти і спосібности. Під розумним проводом вони пізнають, що чесність, ініціятива і пошанівок для прав інших, дають справжнє розуміння й ціль їхньому життю. Вони переконуються, що Америка цінить і заохочує тих, які вживають своїх сил для конструктивної праці. Здійснюючи демократію у свойому щоденному житті, вони стають таким чином неприступними для фальшивих кличів підривних ідеологій і для протисуспільної поведінки".

Такими словами повитав президент Злучених Держав, Гері С. Труман — Хлопячі Клюби Америки, які святкують цього тижня Краєвий Тиждень Хлопячих Клюбів. Цей тиждень триває від 20 до 26 березня. Святочні програми йдуть у всіх клюбах країни, одначе загальну програму придумала головна кватира Клюбів, яка має своє приміщення у Ню Йорку, 381 Четверта Евеня.

У цілій Америці є зорганізованих у Хлопячих Клюбах 300,000 хлопців. Їх цілі з'ясовані влучно в привіті президента Трумана і над ними варта призадуматися. Сьогоднішні хлопці це кандидати на завтрішніх провідників нації. Тому підтримка цього хлопячого руху з боку загалу є водночас забезпекою втримання великих ідеалів, на яких побудована оця країна.

Ці ідеали пізнати теж і з програми, яку проголошено, а яка обіймає:

„День Приязни" — у понеділок 20 березня. Це є відкриття тижня, в якому велику ролю грали батьки молоді.

„Вечір Родини" — припав на вівторок. Рідня, тобто сестри, матері, і їхні жіночі приятелі прибули на гостину до клюбових приміщень.

Середа — „День Алюмнів", коли промовляють до хлопців визначні особи, які колись належали до Хлопячих Клюбів.

Такими промовцями є цього року: сенатор Форд, Джов Ді-Маджіо, Дик Повел та інші. Середа є теж тим днем, коли сходяться по Клюбах „старі знайомі".

„Ювилейний День" припадає на четвер. У цей день відбуваються різні вистави, драматичні імпрези, хорові пописи для „сусідів".

„Знай Свій День Америки" припадає на пятницю. Цей день має пригадати хлопцям, де й в чому шукати справжніх цінностей американської спадщини, та якою величньою є ця країна.

„День Громадської Служби" припадає на суботу, а неділя є „Днем Церкви і Дому" для спільних духових і релігійних радощів дітей з батьками. У цю неділю повинні хлопці йти до церкви разом з мамою і татом.

Місцеві газети подають подробиці з „Тижня Хлопячих Клюбів", за якими варт слідкувати, бо по тім пізнати, як американське громадянство дбає про виховання тих, які повинні б згодом зайняти провідні становища.

Як треба і як не треба розуміти демократію

Говоримо і пишемо багато про конечну потребу залишити раз назавжди свої групові, партійні та інші суперечки, і злитися в одну суцільну, могутню українську спільноту. Всі ці заклики про замирення, про консолідацію, вже навіть стали невід'ємною частиною промов на наших імпрезах. Кожен розуміє, що це є основна запорука успішної боротьби проти найбільшого ворога нашої самостійности — московського большевизму.

Але... не зважаючи на всі ці безперестанні заклики до консолідації, наше громадянство таки і далі поділене на різні групи чи партії, між якими і далі тривають не раз дуже гострі суперечки. Так є серед української еміґрації в Европі, таке дасться завважити і тут, на американській землі. Заклики, головно старшої української іміґрації, щоб не переносити партійних суперечок на американський терен, видно, мало діють. Хто хоче в цьому переконатися — хай піде на перші-ліпші збори наших іміґрантів. Зокрема це яскраво виявилось під час праці IV-го з'їзду організації „Самопоміч", що недавно відбувся в Нюарку.

Усе це ще не було б ніякою трагедією, якби питання консолідації кожен з нас розумів так, як це потрібно було б розуміти. На жаль, немало серед нас таких, які вважають, що об'єднатися в один спільний фронт боротьби за волю України — це значить, що треба відмовитися від всіх своїх партійно-групових поглядів, бо ж, мовляв, єдиною програмою кожного українця може бути боротьба за самостійну державу.

Звичайно, теоретично це може дійсно було б чудово, якби кожен член нашої спільноти, принаймні на даному етапі нашої боротьби з віковічним ворогом, думав і робив так, як оце згадано. Та, на жаль, це тільки теоретично. Для багатьох людей йдеться не тільки про виборення держави, але і про те, якими шляхами мало б іти це виборення, і як після визволення мала б виглядати держава. Зрештою, не тільки минулий і теперішній досвід українського життя, але і багатющий досвід західно-европейської та американської демократії вчить, що ніколи і ніде не було так, щоб цілий нарід, тобто, ціла нація злилася в якусь одну суцільну масу, і так без жадних внутрішніх суперечок боролася за свій спільний ідеал. В кожній державі ми бачимо більше або менше число партій чи груп, які завжди між собою не тільки сперечаються, але не раз і б'ються (згадаймо, приміром, неодноразові парлbackментарні бійки у Франції, Італії та ін.). І це, підкреслюємо, ми бачимо навіть серед найкультурніших народів. Це ж само стосується і різних еміґрацій.

Якщо так, якщо серед культурних народів завжди існували партійно-групові суперечки, то чому б тоді наша еміґрація мала бути якимсь винятком з цього загального правила? Тому і заклики нашої старшої української іміґрації — припинити партійну гризню „принаймні" вже тут, на американському терені, також навряд чи матимуть належний успіх. Бо треба зрозуміти, що ці суперечки можуть йти не конче по лінії різних „б", „м" та ін., що ми спостерігали головно на батьківщині та на еміґрації в Европі, але і по лінії, скажімо, демократичної чи республіканської партії, які існують в ЗДА і доступ до яких є або може бути відкритим і для наших іміґрантів.

З цього видно, що наявність партійних суперечок в державі це явище нормальне, невідмінно зв'язане з поняттям демократії в найкращому розумінні цього слова. Лише в тоталітарних та диктаторських країнах „нема" партійних суперечок, бо там є лише одна партія, що накидає свою волю цілому народові.

Але якщо партійно-групові суперечки в інших народів здебільша не є ніякою загрозою розвитку і могутности націй, то чому в нас, українців, ці суперечки нераз переростають в національну трагедію?

Найголовнішою причиною цього, на нашу думку, є те, що багато з нас не розуміє або не хоче розуміти справжньої суті демократії, яка (і лише вона!) може забезпечувати людині можливість вільного політичного думання і можливість існування партій. Багато з нас вважає, що коли його партія опинилася в більшости, тобто, стала при владі, то тим самим та партія не повинна зовсім рахуватися з інтересами меншости. І, навпаки, меншість нераз не тільки не вважає потрібним підкорятися постановам більшости, але і активно поборює всі починання тієї більшости. Тому і виходить, що один тягне до ліса, а другий до біса.

Не будемо наводити прикладів з нашого сумного минулого. Згадаємо лише останні факти з нашого внутрішньо-українського еміґрантського життя.

1948 року, після довгих і впертих переговорів, створено нарешті Українську Національну Раду, куди увійшли всі існуючі політичні угрупування (за винятком гетьманців). Звичайно, ми далекі від того, щоб аж надто вихвалювати цей орган. УНРаді можна дещо й закинути. Але, оскільки туди ввійшли майже всі наші угрупування і вронисто, без жадного примусу, зобов'язалися співпрацювати з УНРадою, то, логічно міркуючи, в культурному суспільстві, де існує певний обов'язок дисципліни і почуття відповідальности, та співпраця повинна б і мусіла б бути. Що ж ми бачимо надії?

Певна частина еміґрації буквально вже на другий день після створення УНР почала не тільки ігнорувати розпорядження цієї найвищої організації українства на еміґрації, але навіть свідомо перешкоджати її праці. Хто був ці роки в Европі, той добре про це знає. Згадати хоча б свідомий саботаж грошевих збірок на УНР та ін. Виникає природне питання: чи можливе щось подібне напр. в ЗДА? Чи є до подумання, щоб, приміром, Республиканська партія, яка опинилася в меншости, почала не виконувати постанов федерального уряду з тієї тільки причини, що там, мовляв, сидять демократи? Як ві-

(Докінчення на стор. 3).

Рильського знову „жалували" медалею

Московська „Правда" з 8-го березня надрукувала довгий список „лавреатів сталінської премії" з різних ділянок мистецької творчости, між якими знову „пишається" ім'я багато разів „перевиховуваного" і „соціялізованого" Максима Рильського. Премії виносять: 1-ша — 100 тисяч карбованців; 2-га — 50 тисяч і 3-тя — 25 тисяч. Рильського „жалували" третьою премією. Між нагородженими подибується такі імена:

В ділянці художньої прози: С. П. Бабаєвський (за роман „Світ над землею"), Ф. Гладков (за „Повість про дитинство"). Натан Рибак (за „Переяславську раду" — д-р Лука Луців помістив в 39 і 40-вому числах „Свободи" дуже інтересну рецензію на цю повість), К. Ф. Седих, Ол. Волошин, В. Ільєнков, А. Чайковський (за роман „У нас уже ранок"), Г. Мединський, А. Коптяєва, Вера Панова (за повість „Ясний беріг") та інші. Рибак дістав премії другого ступня.

В ділянці прози премії першого ступня нікому не признано.

Другого ступня одержали: А. Яшин, Рустам Сулейман та І. Гришашвілі. Третю нагороду признано Е. Долматовському, Максимові Рильському, С. Олійникові (за сатиричні вірші „Наші знайомі"), та інші.

В драматургії першу премію признано В. Вишневському (за п'єсу „Незабутній 1919 рік"), а премії другого ступня одержали С. Михалков і Б. Лавренєв (за п'єсу „Голос Америки").

За літературну критику премії одержали: В. Єрмилов (за книжку про Чехова), С. Макашин (за книжку про Салтикова-Щедрина) та Я. Ельсберг (за книжку про Герцена).

В ділянці художньої кінематографії преміями нагороджені фільми: „Упадок Берліна", „Сталінградська битва", „Зустріч на Лабі" та „Академік Павлов". Між нагородженими письменниками, артистами і композиторами називається: М. Чіуреалі, П. Павленко, А. Хачатурян, А. Дикий, Л. Орлова та інші.

В ділянці музики премійовані: Р. Глиєр, Д. Шостакович (за музику до „Упадку Берліна") та цілий ряд інших композиторів за кантати і „пісні про Сталіна".

В ділянці малярства преміями нагороджені: М. Хмелько, „група діячів мистецтва в Азербайджані за художній диван, присвячений 70-літтю Сталіна", Т. Яблонський, Б. Єфимов, П. Мальков, В. Пузирков та Б. Прокопов (за рисунки: „От вона, Америка!").

Таня Самчук.

КИЇВ ФІЛЬМУЄ

(Жмут споминів.)

14)

Тут знов я не пішла так одразу на фабрику, аж поки не дістала від Капельзона листа, чому, мовляв, я не зявляюсь. Нарешті я пішла. Капельзон приняв мене одразу і почав говорити про роботу у режисера Гричера на монтажі. Я все то спокійно вислухала і сказала, що все то добре, що я готова працювати і в Гричера і в кого іншого, але по перше я не буду далі працювати за ту платню, по друге я не бажаю далі бути об'єктом постійних скорочувань. Капельзон був вибитий з колії і сказав, що він тепер бачить, що я не зацікавлена роботою, а що до повищення платні, то як же це може статися, коли я за час свого скорочення не могла набути якоїсь більшої кваліфікації. Я йому на це сказала, що до їх диспозиції є і такі, що будуть працювати і за пятьдесять карбованців. То скільки я хочу? — питає Капельзон. Не менше сто вісімдесять карбованців,. сказала я. Як? То це ж майже подвійно! Я промовчала цей викрик і лише сказала: — Так що маю роботи? — Капельзон не дав остаточної відповіді і ми розійшлись.

Одначе я заходжу до режисера Гричера, що той скаже. Той працював тоді у старому корпусі, де колись працював Довженко. Він знаний у нас одним ефектним дотепом. У нас на фабриці заведено робити контролю на брамі у всіх, що виходять з фабрики. Міліціонер на брамі питав звичайно, що маєте, або що несете, або що вивозите. Оповідають, що одного разу режисер Гричер виїзджав з фабрики автом. — Що везете? — спитав його, як звичайно, міліціонер, — Геморой! — відповів поважно Гричер. — Прошу на нього перепустку! — каже міліціонер. Гричер і шофер посміхнулися і поїхали, а бідний сторож порядку, боячись відповідальности, що випустив таку важливу справу, негайно почав писати протокола, що режисер Гричер не послухав його візвання віддати геморой і вивіз його без дозволу з фабрики. На другий день по всій фабриці тільки й говорилось, про цей своєрідний випадок, бо протокол міліціонера опинився, як і слід, у дирекції фабрики.

До цього Гричера я і направилась. Знайшла там повне безголов'я. Йшла робота над якимсь фільмом, але зараз все лежало ладом. У нього працювала дуже добра монтажистка Валя Бондина, але та так само через низьку заплату та перевтому, відмовилась працювати. На її місце мала прийти я. І коли я про це довідалась, я сказала Гричеру, що це було б з мого боку дуже негарно і що він мусить покликати назад Бондину. З тим я й пішла до дому.

Ця маленька екскурсія у справи фабрики, показала мені, що там діється щось не ладне, що я не мушу туди квапитись та що я можу і маю право жадати підвищення зарплатні. Вернувшись до дому, я думала, що мене на цей раз залишать в спокою, але ні... За кілька днів я знов одержала повідомлення від Капельзона, що маю обов'язково зявитися та що наші розходження будуть позитивно для мене полагоджені. Таким чином я появилась знов у стінах фабрики.

Але попала я не до Гричера, а де інде. Те останнє скорочення виявилось для мене настільки корисним, що воно змусило мене бути більш рішучою в обороні моїх прав. Так само, після того я не мала нагоди скаржитись на якесь упослідженя у моїй роботі. З того часу мене почали признавати до найвідповідальніших завдань...

Іван і Прометей. Велике кохання професорової з Сибіру. Крим і Чебуреки.

Роки 35-36-37. Поява звукофільму і зріст нашої фабрики. Тоді добудовуються нові корпуси, нові павільони, нові майстерні, нові сейфи. Я весь час у самій гущі процесу виробництва. Після повороту з останнього скорочення, мене направляли до Гричера, а попала я до Довженка. Саме тоді закінчувалась робота над Довженковим фільмом „Іван". Темою фільми був Дніпрельстан... Мужеські ролі виконували Масоха, Шкурат, Свашенко, з жіночих не пригадую хто саме. Знимав його дуже добрий оператор Іван Топчій, а озвучував Олександер Бабій.

Сам майстер того фільму за час, від коли я у нього працювала, тобто від „Землі" дуже змінився. Він став надто шорсткий, надто різкий, надто необачний у висловах. Він також був дуже занятий, більше ніж занятий, він був перевантажений, у нього не було хвилини для відпочинку. То він кудись їздив, то знов виступав на якомусь вічу, то брав участь у якомусь прийняттю, то був у Одесі, то в Москві. Тоді також прийняв його Сталін і тоді була вручена йому „ідея" фільму „Шорс". Як мало ми тоді розуміли ту людину і коли він появлявся у своїх нових кабінетах по його проекту вимальованих у якусь соняшну барву, ми затихали і боялись дихати, бо вважали, що він лише нестриманий і сердитий. Сьогодні мені здається, що це був лев, загнаний у клітку умов. Його широке і буйне мистецьке Я було жахливо погвалтоване і він то трагічно переживав.

Але саме в той час „настрій" Довженка депримуюче впливав на нас, його співпрацівників і це негативно відбивалося на самій роботі. До того в той час не були ще викінчені всі монтажні цехи і ми працювали просто у приміщеннях групи. Сам фільм все ще частинно належав до експериментаторських, хоча в ньому вже було слідне навіяння так званого совєтського реалізму. Особливо ефектним вдався початок фільму, над яким Довженко довго працював. Починається фільм показом Дніпра, його сили, його великости і його краси. Перед глядачем проходять величні Дніпрові краєвиди в супроводі співу дівчат. Саме той спів надає тому кадрові справжню кольористику, але щоб дійти до того, Довженко був змушений перебрати багато пісень, багато хорів, пробувалось з ними в ательє і в натурі. Багато при цьому було проб з хором Городовенка, але нарешті зупинилися на чотирьох звичайних сільських дівчатах, за піснею „А ще й сонце не заходило, як зробилась темнота", яку виконують примітивом. Це дало фільмові справжній непідроблений кольор і наповнило той кадр справжнім змістом. Шкода лише, що фільму не можна було втримати у такому стилі і далі, бо вже у другому кадрі починає діяти не мистець, а силувана доктрина.

Taras Sevcenko

Liriche ukraine (Українські поезії)

Невеликий томик (160 сторінок), перекладів віршів Т. Шевченка вийшов у 1942 році, за часів війни. Видавець Гарзанті з Міляну. З першого погляду здається, що передмова (prefarione) займає забагато місця. Але це тільки так здається, бо щоб зрозуміти поезію нашого великого кобзар'я, треба бути троха обзнайомленим з історією його народу, з історією його життя, а також знати, яке місце він займає у літературі своєї батьківщини. Італійська публика це добре зрозуміла й оцінила й усі часописи, що рецензували цей переклад, звернули особливу увагу на те, „передмова дає доскональне зрозуміння умов у яких формувався і творив геніяльний поет України".

Передмова поділяється на три частини:

Від сторони 1 до 15 короткий огляд історії України; від 15 до 38 біографія Т. Шевченка, а від 38 до 48 — короткий огляд творчости поета і опінія російських критиків, як от академіка Корша і т. п.

Передмова і переклад віршів з української на італійську мову, праця Млади Липовецької, яка знаючи досконально італійську мову змогла передати всі тонкости творчости Шевченка.

Італійське оформлення належить відомому італійському поетові, письменникові та драматургові Цезаре Меано (Cesare Meano). Як поет він є лавреатом (1934) славетного конкурсу поезії, що відбувається кожних два роки у Венеції з нагоди інтернаціональної виставки картин (La Biennale di Venezia); як письменник Меано одержав багато нагород і золоту медаль від міністерства освіти за свої романи та новелі і окрім цього треба зауважити, що його драми і комедії мають величезний успіх, як в Італії так і за кордоном. Незабаром одна з них має бути поставлена на сцені в Ню Йорку.

Критерій, якого держалися перекладчики є абсолютна вірність тексту і бажання наблизитися (по скільки це дозволяють закони італійської метрики) до метру віршів Шевченка. Тому вірші перекладені „вільним метром".

Не зважаючи на це, що переклад побачив світ у мент, коли за браком паперу італійські часописи не могли уділити багато місця літературі, цей томик був рецензований часописами майже усієї Італії. — „Tribuna" (Рим), „Giornale di Dalmazia" (Зара), „Popolo delle Alpi" (Кунео), „Il Sole" (Мілян), „Corriere Mercantile" (Генуа), „Secolo XIX" (Генуа), „Corriere di Napoli" (Неаполь), „Gazetta di Mezzogiorno" (Сицилія), „Telegrafo" (Ліворно), та багато інших. Зауважимо ще „Il Libro Italiano" (Рим), та статтю, що посилає комунікати „Documento" (Рим), журнал „Mattino" (Неаполь), „Gazzetta di Venezia" (Венеція).

Усі ці часописи, присв'ятили віршам Шевченка довгі і добрі рецензії, визнаючи геніяльність нашого великого поета.

Вони говорять про „чарівну свіжість його поезії, що глибоко зворушує серця і нема у світі поета, який мав би характеристики Шевченка"; — „його надхнена поезія торкається істотних тем і концепцій, щирість його чарівної поезії уявляє віртуозність і має в собі щось нове, що є разом і старовинне, глибоко зворушує"; „Шевченко був одним з найбільших слов'янських поетів і певно найбільш оригінальним тим, що викликав найбільше захоплення".

Такі цінування зустрічається у всіх рецензіях.

Захоплення, що він викликав було таке велике, що деякі часописи кажуть про дорогу книжку Шевченка і цей факт, що вірші Шевченка зробилися дорогими італійському читачеві, був найбільшою нагородою перекладчикам за їх нелегкий труд.

Уся критика в один голос хвалить „чудову музикальну форму перекладу", а відомий італійський критик Фернандо Палацці зауважив, що італійська форма має у собі стільки легкости і грації, що вірші здаються оригінальними, а не перекладом.

І це при абсолютній вірності українського тексту.

М. Л.

Тут годиться українській публиці нагадати, що пані Млада Липовецька, знана й високо цінена в Італії українська співачка й талановита поетка, вже невпинно зазнайомлює італійську публику з українською поезією та українською піснею, яку має у своєму репертуарі. (О. К.)

Як треба і як не треба розуміти демократію

(Докінчення зі стор. 2-гої).

домо, одним з перших, хто склав гратуляції президентові Трумакові з нагоди його перемоги у виборах, був його найбільший політичний противник Томес Дюї. Перед виборами вони досить гостро сперечалися, але вибори закінчилися, і вони без жадних застережень стали на шлях конструктивної співпраці і взаємної толеранції.

На жаль, зовсім або майже зовсім інше бачимо серед нас, українців... Правда, дехто намагається пояснити це тим, що ми довго не мали своєї держави і не навчились по державницьки думати та що тому в нас тяжко за авторитет, який заставив би меншість до співпраці. Є навіть такі, що думають, що тут треба поліції... Та сила тут не має значення, а лише почуття толеранції, почуття дисципліни і відповідальности перед державою, перед нацією, як перед чимсь найвищим і найціннішим, а того можна навчитись, особливо в країнах волі, де маємо живі приклади, як треба поводитись в таких справах.

Теж на IV-тім з'їзді українських організацій „Самопоміч", що недавно відбувся в Нюарку, про який, на жаль, дуже мало писала наша преса, не обійшлося без „більшости" і „меншости". Але біда не в цьому, і навіть не в тому, що „меншість" відмовилася увійти до керівних органів цієї організації. Гірше те, що на місцях, як про це інформували делегати, та чи інша „меншість" взагалі усувається від співпраці з більшістю, з тих же самих чисто амбітних, не суттєвих міркувань.

Такий стан, очевидно, не може тривати вічно. Демократія, — як сказав у одній з своїх промов Етлі, це передусім пошанування і толеранція більшости до меншости, і навпаки — меншости до більшости. Без певного мінімуму дисципліни і відповідальности взагалі не можливо нічого позитивного зробити, а тим більше — побудувати державу. Цього ми ніколи не сміємо забувати.

Ю. Мовчан.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заклик до членів Товариства „Свобода", 194 відділу У. Н. Союзу в справі Національного Датку.

Йдучи за закликами Українського Конгресового Комітету й Екзекутиви Українського Народного Союзу звертаємося оце до Вас, Високоповажані Члени нашого Товариства, з зазивом зложити Ваш даток на Український Народний Фонд.

Цей Фонд утворено на основі постанови Четвертого Конгресу Американських Українців й він призначений на піддержання й оживлення цілого нашого національного життя в цім краю, зокрема ж на найбільш важливу справу для нашої майбутности — пропаганду українського доброго імени й українських змагань серед непоінформованого світу. Цей Фонд служитиме всім ділянкам нашого життя, всім його потребам політичним, культурним і всім іншим, без уваги на партійну, віроісповідну і ін. різниці внутрі нашого громадянства. Тому цілий український загал включився в акцію зложення цього Фонду, й всі свідомі члени нашої національної спільноти визнають моральний обовязок зложити свій даток на цей Фонд.

Осторонь від тієї акції не будемо стояти й ми, члени нашого заслуженого Товариства. Впродовж понад тридцятьлітнього існування нашого товариства воно все стояло в перших рядах свідомого й жертвенного українського громадянства й не раз давало приклад другим установам „як слід виконувати громадську повинність. І цим разом ми не остаємо ззаду. Одні з перших зложимо наш національний податок й нашим прикладом заохотимо других до сповнення того почесного обовязку!

Управа нашого Товариства уповажнила нашого фінансового секретаря п. Василя Никифорука у порозумінні з Українським Конгресовим Комітетом збірати від Вас національний даток. Складаючи Ваші вкладки до Союзу, зложіть водночас і цей даток. Будьте свідомі того, що Ваша грошева жертва потрібна для того, щоб забезпечити кращу майбутність нам усім і нашій Батьківщині, яка стоїть тепер у найважчій боротьбі за своє існування. Будьте також свідомі й того, що сповнивши цей обовязок причинитеся до збільшення доброї слави нашого заслуженого Товариства, яке не даром прибрало за свою назву найдорожче для усіх українців усіх часів слово: Свобода!

За Управу Товариства „Свобода", 194 відділ У. Н. Союзу в Ню Йорку:

Д-р Ярослав Падох, пресідник;
Василь Никифорук, фін. секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

УВАГА! — ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.!

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ міста ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

—: улаштовує :—

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

у 89-ті роковини смерти Великого Поета ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
181-183 Fleet St., Jersey City, N. J.

Початок точно в годині 6:30 ввечорі.

В програмі беруть участь: Мішаний хор ім. М. Лисенка. Святочне відкриття Впр. о. сов. В. Лотович. Святочна промова п. С. Максим'як. Святочна промова в англ. мові п-на М. Міланович. Сопран сольо п-ні М. Гіряк. Барітон сольо п. О. Стецура. Солістка в хорі п-на Г. Цевко. Деклямації: п. І. Миронович, І. Гріца, І. Одуляк і Д. Струк. Акомпаніямент: п-ні К. Чапельська, п-ні С. Дзядів. Дірігент хору п. О. Стецура.

На це Велике Свято запрошуємо всіх Шановних українських Громадян Джерзі Сіті і околиці. — Вступ за добровільними датками. Дохід призначений на Укр. Конг. Комітет. — Комітет.

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950

година 7:30 ввечорі

—: відбудеться :—

В ЗАЛІ UKRAINIAN CENTER OF NEWARK
18-186 William Street

КОНЦЕРТ

КВІНТЕТУ БАНДУРИСТІВ

під проводом С. ГАНУШЕВСЬКОГО

в складі: С. Ганушевський — тенор, М. Самокішин — 2-ий тенор, Л. Лампіка — барітон, В. Бориско — барітон, І. Раковський — бас.

Програма зложена з 22-ох пісень: Української Повстанської Армії, історичних, народніх і жартівливих запевняє Вам не тільки найбільше зворушливий, але й веселий вечір в цьому сезоні музичних імпрез в Нюарку.

Вступ 1 дол. для старших і 50 центів для шк. молоді.

ФИЛАДЕЛФІЯ — ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВСІХ ВІДДІЛІВ ФИЛАДЕЛФІЇ І ЦІЛОЇ ОКРУГИ, а саме: відділи 35, 45, 62, 83, 105, 116, 156, 163, 173, 189, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 307, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 383, 388, 395, 397, 422, 430, 457, що

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

—: відбудуться :—

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950
(SUNDAY, MARCH 26, 1950)
в годині 1-ій пополудні
В ДОМІ ГОРОЖАН
847 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.

На них повинні явитись всі новообрані делегати на 22-гу конвенцію У. Н. Союзу і урядники дотичних відділів.

ЗА ОКР. КОМІТЕТ:
Д-р В. Галан, голова
П. Іваш, секретар
Чорномаз, касієр

ГОЛ. РАДНІ УНС:
О. Штогрин
С. Слободян

УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО міста ЮТИКА

—: улаштовує :—

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (March 26) 1950

У ПРИМІЩЕННІ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРАФІЇ

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ-КОНЦЕРТ

на честь Т. ШЕВЧЕНКА

На програмі: деклямації, гра на бандурі, дуети, інсценізація. Співає обєднаний хор обох парафій під орудою В. Каралупа.

УВАГА! ТРЕНТОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

—::— влаштовує —::—

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

— в честь —

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

в неділю, дня 26-го березня 1950 р.

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ ПІД Ч. 824 АДЕЛАЙН УЛИЦІ.

Початок 7. година ввечір. Вступ вільний.

В програмі беруть участь старі і нові сили. Проситься всіх українців і українок прибути якнайчисленніше.

Святочний Комітет.

УВАГА! — ПАСЕЙК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКР. ПРАВ. ПАРАФІЇ СВ. ВОЗНЕСІННЯ

—: відбудеться :—

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950
(March 26, 1950)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 47 HOPE AVE., PASSAIC, N. J.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

Початок у годині 7. вечорі.

В програмі: Хор ім. Лисенка під управою о. В. Букати, промови, сольоспіви, деклямації.

Запрошується все громадянство до численної участи. Комітет.

УВАГА! БЕТЛЕГЕМ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ГР.-КАТОЛ. ЦЕРКВА СВ. ЙОСАФАТА В БЕТЛЕГЕМІ, ПА.

—: влаштовує :—

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

у 89-ті роковини смерти Великого Поета Т. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ (March 26) 1950

В УКРАЇНСЬКІЙ ЗАЛІ при Карбон ул. в Бетлегем.

Початок точно в год. 7:30 ввечорі. Вступ 60 центів.

Святочний Комітет.

УАГА! — РАЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА РАЧЕСТЕР, Н. Й.

—: відбудеться :—

В СУБОТУ, 25. БЕРЕЗНЯ 1950

КОНЦЕРТ в честь Т. ШЕВЧЕНКА

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ ГУДСОН ЕВЕ.

Початок у годині 7-мій ввечорі.

На програмі співатиме місцевий хор під управою проф. В. Божика. Вокальні соля відспівають: п-на М. Климко і п-ні А. Парута. Головний реферат виголосить місцевий бесідник. Будуть теж деклямації і музичне сольо.

Вступ за добровільними датками. Чистий дохід призначений на добродійні цілі.

Проситься громаду про чисельну участь, щоб гідно звеличати Генія України. Комітет.

УВАГА! БЕЙОН, Н. ДЖ.! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ

—: уладжується :—

СИЛАМИ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ ім. О. КОШИЦЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в честь найбільшого нашого Генія-Поета Т. Г. ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950
(March 26, 1950)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 39 West 22nd St., BAYONNE, N. J.

Початок у годині 6-тій вечором.

В програму Концерту входять хорові точки найкращих наших композиторів під управою уч. В. Мельничука, добірні деклямації та святочна промова, яку виголосить знаний нам п. Лев Ясінчук.

Дохід призначений на Укр. К. Комітет.

Дорогі Родимці! Тільки раз в році вшановуємо Великого Пророка, якого сам Бог післав нам, щоби збудив наш нарід до боротьби за своє право до життя, тому прийдіть всі, щоби разом гідно вшанувати память Т. Г. Шевченка.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками одинадцяти мільйонового Союзового майна!

УВАГА! — ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ І ГРОМАДА В ЧЕСТЕР, ПА.

—: влаштовують :—

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950

В САЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ, 4-та і ВОРД УЛ.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

В програму входять: виступи хору ім. М. Лисенка, сольоспіви, деклямації та реферат проф. Тетяни Марченко. В другій частині Концерту сценічна вистава з молодих років Тараса Шевченка.

Початок у годині 8-ій вечором. Комітет.

УВАГА! — НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, 1-ий ВІДДІЛ У НЮАРКУ, Н. ДЖ.

повідомляє, що

В НЕДІЛЮ, 26. БЕРЕЗНЯ 1950

в годині 2 (другій) пополудні

У ВЕЛИКІЙ САЛІ „УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ"
180 William Street, Newark, N. J.

ПРОФ. ІВАН ВОВЧУК

виголосить реферат п. н.:

УКРАЇНА В АВАНГАРДІ БОРОТЬБИ ПРОТИ РОСІЙСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ АГРЕСІЇ

Громадяни! 30 років Україна осамітнена в боротьбі з большевизмом, що страшною примарою знищення повис над цілим світом. 30 років кривавих розстрілів, організованих масових голодів та депортацій у концентраційні табори не зломили, а гартували волю українського народу активно боротися за основні принципи Атлантійської Хартії: за свободу та суверенність. 30 років Україна збагачувала свій досвід у боротьбі з комуністичною язвою. І сьогодні, коли світ пізнає загрозу, що її несе комунізм, багатого досвіду цього героїчного народу злегковажити не сміємо. Світ мусить пізнати його для успішної боротьби з російсько-большевицькою агресією! Тож масово приходьте послухати відомого знатока цих питань!

BOYS' CLUB WEEK
MARCH 20th to MARCH 26th

МІСТЕРІЯ НАПАДУ НА УКРАЇНКУ

(Докінчення зі стор. 1-ої)

часу, як вони змусили мене бути їх шпигуном". П-ні Селястин, дружина хеміка, твердить, що вона була сільською учителькою в Західній Україні 12 років тому. Її багатий і визначний наречений був заарештований і опісля розстріляний з огляду на його заможність".

„П-ні Салястин твердить, що погрозами висилки на Сибір її родини, советська таємна поліція змусила її випробовувати лояльність промислових і військових керівників. Вона каже, що її добрий вигляд уможливлював їй здобувати довір'я інженерів, полковників та інших, про лояльність яких поліція мала сумніви. Якщо вони були занадто розмовні, її доноси на поліцію запроваджували їх опісля до в'язниці. „Я ненавиділа такої роботи" — твердить п-ні Салястин — „але що я могла зробити? За відмовлення виконати доручення, я два рази була вкинена в тюрму". Вона твердить, що поліція одного разу покарала її, вставляючи в пресу її руки. Іншим разом її казали стояти в кип'ячій воді. Вона говорить, що вона намагалася втекти зі Советів з одним офіцером, що був ворогом комунізму. Але їй пощастило втекти аж після того, як німці окупували Україну. Після війни вона дісталася в західні зони Німеччини і опісля до Злучених Держав, в чому допоміг їй один приятель чотири роки тому. Працюючи як приймальниця в офісі одного лікаря, вона опісля вийшла замуж за Івана Салястина, хеміка в Дженерал Фуд Компані в Гобокен, Ню Джерзі. Чоловік, що вломився до їх дому, вдавав обезпеченевого агента. Крім грошей і перстенів, він вкрав шість її фотографій, зроблених в Советському Союзі. „Навіщо їх було б потрібно комунебудь, якщоб він не був большевиком?" — вона твердить, додаючи: „Я думала, що з приїздом до цеї країни закінчилися всі мої турботи, але тепер я знаю, що так не є. Я була нападена на вулиці, як була з відвідинами в Гобокен, але на мій крик напасник тоді втік. Тепер грізна примара почалася знову. Кожний голос дзвінка до мого дому сповнює мене терором. Ви не уявляєте собі, що я переживаю, бо ви не знаєте обставин в Совєвах та не знаєте, що большевики можуть зробити!"

Стільки подало агенство ЮП про цю таємну історію, додаючи, що теж чоловік п-ні Селястин, Іван, народився в Україні і приїхав до цеї країни 25 років тому.

П-ні Селястин, з дому Лехицька, є сестрою відомої нашої громадянки, п-ні Семенини, та є членом УНСоюзу, в 204 відділі.

ШВЕЦІЯ ПОТВЕРДЖУЄ СВОЮ ПОЛІТИКУ НЕВТРАЛЬНОСТИ.

Стокгольм, 23 березня. — Швідський міністер закордонних справ, Оестен Унден, вчора щераз заявив в парляменті, що ця країна не відступить від своєї політики „збройної невтральности" та що всі інші спекуляції є безпідставні.

ВЕТЕРАНИ ЗА ЗАБОРОНУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Вашингтон. — Ветерани Чужинних Воєн звернулися до Конгресу, щоб законом заборонити Комуністичну партію в Америці. Красвий законодавчий директор ветеранської організації у своїм зізнанні перед комісією неамериканських діянь палати репрезентантів зажадав, щоб у законі встановити належні кари за саму приналежність до Комуністичної партії і за визнавання засад партії.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Концерт Капелі Бандуристів на ЗУАДК.

Українська Капеля Бандуристів вернула з успішної поїздки по західній Канаді до Дітройту і хоче допомогти своїм концертом переселенчій акції Зл. УАДКомітету, заходами якого вона дісталась до Америки. Такий концерт відбудеться в неділю, 26 березня, вечором в Мюзік Гол. Весь дохід призначений на ЗУАДКомітет. Як голова цеї нашої установи щиро дякую нашій славній Капелі за готовість Бандуристів послужити благородному ділу. Я теж певний, що наше громадянство добре зрозуміє і глибоко відчує цю інтенцію і прийде масово на цей концерт, щоб налюбуватись чаром української пісні й бандури, а одночасно допомогти добрій справі.

Іван Панчук,
предсідник ЗУАДК.

БАБИЛОН, Л. АЙ.

Річні збори відділу УНС.

Річні збори 433-го відділу ім. Ів. Мазепи в Бабилоні отворив предсідник відділу п. Бемко, після чого слідкував річний звіт секретаря п. Шинкаря. Зі звіту довідалися ми, що відділ в минулому році вислав до УНС понад $1,400, як асекураційні вкладки та понад $200 мае своїх власних. Присутні погодилися, щоб стара управа залишилася і на наступний рік, бо вона солідно виконує свої обовязки та має досвід в цій праці. Отже до управи ввійшли: п. Бемко, голова; п. Шинкар, секретар; п. Завируха, скарбник та крім того вибрано контрольну комісію, якої досі не було, в складі: п. Рудник та п. Є. Репета.

Потім вивязалася дискусія, яку започаткував п. Завируха. Він вказав, що завданням відділу є не лише стягати асекураційні вкладки, але також пожвавити громадсько-суспільне життя. Доповнюючи думки попередника п. Бемко закликав нових імігрантів, щоб в першу чергу вони передовсім взялися за ту працю та висловив надію, що громадсько-суспільна праця в Бабилоні поправиться так, як було тому кільканадцять років, якщо доложить трохи зусиль сама управа та члени.

Накінці збори рішили вислати по $10 для УКК та ЗУАДК. Збори закрив голова. Було б побажаним, щоб на такі збори приходило більше число членів, бо всім нам повинна лежати на серці доля нашого відділу.

Присутній.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На У. К. К.

З нагоди 25-літнього подружжя п-ва Евстаха і Анни Захарчук з Бруклина відбулася приятельська забава, якою проводив підписаний. Ювіляти і гості не забули також зложити датків на загальнонародну ціль. На заклик підписаного зложено $57 на Український Конгресовий Комітет.

Пожертви зложили: Ювіляти Е. і А. Захарчук $25; по $5: Т. Джус, Т. Зазуляк, М. Чайка, С. Манилич, М. Жменяк; по $2: Г. Агрес, І. Драган, А. Сітка; В. Чічко$1.

Т. Джус.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ТАРЗАН, ч. 2... Фил на порятунок. Ніта в страсі.



Коли Фил побачив, що розлючений доктор хоче вдарити Ніту, він вирвався від своїх сторожів і скочив.



Саме, коли збочений науковець і його помічник боролися...
...Ґор відвернувся...



Коли Фил впав приголомшений, Ґор зловив його...
...і кинув його у вижолоблений човен.



Вдруге Зі вхопив перестрашену Ніту...
...саме тоді, коли Бронсон дійшов до вступу під водопад.